

MODUŁ IV: SPOŁECZNE I ŚRODOWISKOWE KONTEKSTY JEDZENIA

Szkolenie 8: Jak miejsce urodzenia i wychowanie wpływają na to co jemy - o jedzeniu w środowisku wielokulturowym

Joanna Pankowska

Jedzenie to nie tylko wartość kaloryczna i kwestia zdrowia fizycznego, ale także aspekt psychologiczny. W języku angielskim istnieje zwrot „comfort food”, czyli jedzenie zapewniające poczucie komfortu. Dobre samopoczucie wywołane takim jedzeniem jest najczęściej powiązane z nostalgią czy sentymentem, jaki mamy do dań z dzieciństwa i domu rodzinnego. Obserwujemy, jak ważne jest dla wielu osób to powiązanie z jedzeniem, na którym się wychowaliśmy, gdy widzimy, jak powszechne są tzw. „polskie sklepy” wszędzie tam, gdzie wyemigrowały osoby z Polski.

Równocześnie dla dzieci i młodzieży niemal każde doświadczenie migracji jest doświadczeniem przymusowego przemieszczania się. Osoby niepełnoletnie najczęściej nie mają wpływu na to, że całe ich życie zmienia kontekst kulturowy, językowy itp. Zupełna zmiana diety może być źródłem dodatkowego stresu i dyskomfortu. Z kolei odpowiednie jedzenie może wpływać na lepsze samopoczucie i ułatwiać integrację.

Należy pamiętać o tym, że w praktykach kulturowych związanych z jedzeniem nie ma czegoś takiego jak uniwersalne zasady.

Spójrzmy na następującą listę praktyk:

- Jedzenie nożem i widelcem.
- Jedzenie ostrych potraw.
- Niejedzenie mięsa.
- Jedzenie z własnego talerza.
- Przywoływanie kelnera pstryknięciem.
- Głośne mlaskanie i siorbanie.
- Częstowanie gości jedzeniem.
- Jedzenie regularnych posiłków.

Jedzenie ma znaczenie

- edukacja żywnościowa dla dzieci i młodzieży z Pajacykiem

Właściwie przy każdej z nich można podać przykłady udowadniające, że nie są to zasady uniwersalne dla wszystkich ludzi. Zależnie jednak od interpretacji i kontekstu mogą to być praktyki wynikające z kultury lub z preferencji osobistych. Praktyki kulturowe mogą się zmieniać w czasie, a także nie każda osoba z danej społeczności będzie uczestniczyć w praktykach kulturowych większości społeczeństwa.

Gdy mamy do czynienia z osobą z innej kultury, nigdy nie zakładajmy, że wie ona, w jaki sposób należy coś jeść (jakimi narzędziami się posługiwać, w jaki sposób nałożyć jedzenie). Również to, jak funkcjonuje stołówka, może nie być intuicyjne dla osoby z innego kontekstu kulturowego (gdzie należy podejść, gdzie można usiąść itp.).

Pamiętajmy także, że zachowania, które my możemy postrzegać jako brak dobrego wychowania, mogą być zupełnie akceptowalne w innych szerokościach geograficznych (np. mlaskanie i siorbanie czy niezamykanie ust podczas przeżuwania).

Dlatego najlepszą zasadą w kontekście wielokulturowym zawsze będzie:

- **tłumacz wszystko, nawet rzeczy, które wydają się oczywiste**
- **nie oceniaj praktyk osób z innego kręgu kulturowego. To, że coś jest odmienne od tego, co znasz, nie znaczy, że jest dziwne lub prymitywne**
- **gdy jest taka możliwość, dostosowuj posiłek do preferencji danej osoby. Nawet symboliczne gesty mogą być bardzo ważne dla jej komfortu**